

Przedsiębiorca zapłaci gotówką nie więcej niż 15 tys. zł

Od 1 stycznia 2017 r. podatnicy nie będą mogli zaliczyć do firmowych kosztów wydatku w tej części, w jakiej płatność dotycząca transakcji o wartości ponad 15 tys. zł została zrealizowana bez pośrednictwa rachunku płatniczego.

4 czerwca 2016 r. ogłoszona została w Dzienniku Ustaw RP ustawa z 13 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zgodnie z nowelizacją firmowe płatności powyżej 15 000 zł będą mogły być realizowane wyłącznie za pośrednictwem rachunku płatniczego danego przedsiębiorcy. Postąpienie wbrew nakazowi będzie się wiązało z dotkliwymi konsekwencjami podatkowymi. Zgodnie z intencją ustawodawcy znowelizowane przepisy zaczną obowiązywać 1 stycznia 2017 r., jednak już obecnie należy przygotować się do tych zmian, gdyż częściowo będą one dotyczyły również transakcji zawartych do końca 2016 r.

Zmieniono przepisy...

W ustawie o swobodzie działalności gospodarczej zmieniony został art. 22 ust. 1. Zgodnie z tym przepisem realizowanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy w każdym przypadku, gdy:

- 1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
- 2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza równowartość 15 000 zł, przy czym transakcje w walutach obcych przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

Dotychczas limit ten wynosił 15 000 euro.

...także o PIT i o CIT

Dotychczas płatność przeprowadzona bez pośrednictwa rachunku w wysokości przekraczającej 15 000 euro nie wiązała się z żadnymi konsekwencjami podatkowymi. Wyjątkiem była sytuacja, gdy organy podatkowe w toku postępowania podatkowego stwierdziły, że transakcja, z którą wiązała się płatność, nie miała w rzeczywistości miejsca.

Od 1 stycznia 2017 r. do obu ustaw o podatkach dochodowych wprowadzono zapis, zgodnie z którym podatnicy PIT prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą oraz podatnicy CIT nie będą mogli zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów wydatku w tej części, w jakiej płatność dotycząca transakcji o wartości przekraczającej 15 000 zł została dokonana bez pośrednictwa rachunku płatniczego (art. 22p ust. 1 ustawy o PIT, art. 15d ust. 1 ustawy o CIT).

Przykład

Jeżeli wartość transakcji pomiędzy przedsiębiorcami wynosi 30 000 zł i płatność ta następuje gotówką, to przedsiębiorca dokonujący tej płatności nie zaliczy do kosztów uzyskania przychodów całej kwoty (30 000 zł).

Przykład

Jeżeli wartość transakcji pomiędzy przedsiębiorcami wynosi 30 000 zł i płatność następuje w dwóch częściach – 15 000 zł na rachunek bankowy i 15 000 zł gotówką, to przedsiębiorca dokonujący tej płatności nie zaliczy do kosztów uzyskania przychodów kwoty 15 000 zł.

Przykład

Jeżeli wartość transakcji pomiędzy przedsiębiorcami wynosi 12 000 zł, to przedsiębiorca dokonujący płatności zaliczy tę kwotę do kosztów uzyskania przychodów bez względu na to, czy płatność nastąpi gotówką, czy na rachunek bankowy.

Kiedy będzie potrzebna korekta

Ustawodawca uwzględnił również sytuację, w której wydatek związany z daną transakcją zrealizowaną wbrew nakazowi został zaliczony do kosztów uzyskania przychodów przed dniem rozliczenia się przedsiębiorców. W takim przypadku podatnicy będą obowiązani zmniejszyć koszty uzyskania przychodów albo – w przypadku braku możliwości ich zmniejszenia – zwiększyć przychody w miesiącu, w którym miała miejsce płatność bez pośrednictwa rachunku płatniczego. Jest to tzw. mechanizm wyłączenia (korygowania) z kosztów podatkowych przy rozliczeniu (art. 22p ust. 2 ustawy o PIT, art. 15d ust. 2 ustawy o CIT).

Przepisy te będzie trzeba stosować odpowiednio:

- w przypadku nabycia lub wytworzenia środków trwałych albo nabycia wartości niematerialnych i prawnych,
- w przypadku dokonania płatności po zmianie formy opodatkowania na zryczałtowaną,
- po likwidacji pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Przykład

Przedsiębiorca nabył środek trwały za cenę 60 000 zł. Pierwszy odpis amortyzacyjny miał miejsce w marcu 2017 r. Okres amortyzacji wynosi pięć lat. Transakcja została rozliczona bez użycia rachunku bankowego w maju 2017 r. W maju przedsiębiorca nie zaliczył do kosztów uzyskania przychodów wartości odpisu za maj w wysokości 1000 zł, a ponadto koszty uzyskania przychodów aktywowane w maju pomniejszy o wartość odpisów amortyzacyjnych za marzec i kwiecień.

Regulacje przejściowe

Nowe regulacje podatkowe mają zastosowanie do płatności przeprowadzanych w roku podatkowym rozpoczynającym się po 31 grudnia 2016 r. W przypadku „przesuniętych” lat podatkowych przepisy przejściowe stosuje się odpowiednio. Znajdujący się w takiej sytuacji podatnicy mają zatem więcej czasu na przygotowanie się do zmian.

Jeżeli przed 1 stycznia 2017 r. zostanie przeprowadzona transakcja o wartości przekraczającej równowartość 15 000 euro (obecny limit), to nowe regulacje podatkowe znajdą zastosowanie do płatności wynikających z tej transakcji dokonywanych w roku podatkowym rozpoczynającym się po 31 grudnia 2016 r., jeżeli kwota płatności do 31 grudnia 2016 r. nie zostanie rozpoznana jako koszt uzyskania przychodów.

Przykład

Jeżeli wartość transakcji pomiędzy przedsiębiorcami zawartej w listopadzie 2016 r. wynosi 30 000 euro, rok podatkowy dłużnika odpowiada rokowi kalendarzowemu i płatność dokonywana jest po 31 grudnia 2016 r., to ta część wpłaty, która nie nastąpi za pośrednictwem rachunku, nie będzie mogła być zaliczona do kosztów uzyskania przychodów, chyba że cała transakcja została ujęta jako koszt podatkowy jeszcze w 2016 r.

Czego dotyczą zagrożenia

Analiza nowych przepisów na tle polskiego systemu prawnego, jak również niedookreślonych sformułowań użytych przez ustawodawcę oznacza, że przedsiębiorcy powinni rozważyć m.in. następujące kwestie w stosunku do obecnie zawieranych umów:

- czy zawarcie umowy jest równoznaczne z zawarciem transakcji w rozumieniu art. 4 ustawy zmieniającej,
- czy ustalenie, że rozliczenia między stronami zostaną przeprowadzone poprzez potrącenie wzajemnych wierzytelności, barter, płatność przez inną spółkę z grupy kapitałowej itp., zostaną potraktowane na równi z płatnościami z pośrednictwem rachunku płatniczego,
- czy transakcje o charakterze właścicielskim np. aport nieruchomości w zamian za udziały, zostanie potraktowany na równi z rozliczeniem za pośrednictwem rachunku płatniczego.

—Monika Bartosiewicz

podstawa prawna: ustawa z 13 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 780)

Monika Bartosiewicz, Senior Associate [doradca podatkowy Warszawa](#), Rödl & Partner

Warto jeszcze w tym roku przeanalizować zapisy umów

Konsekwencją nowych regulacji może być, brak możliwości zaliczenia do kosztów podatkowych płatności z tytułu transakcji o równowartości przekraczającej 15 000 zł dokonanej bez pośrednictwa rachunku płatniczego. Przykładem

takiego rozliczenia może być zarówno netting, sprzedaż barterowa, cash pooling bezgotówkowy, datio in solutum, jak również wydanie nieruchomości w zamian za udziały, czy nawet w zamian za zobowiązanie podatkowe. Doświadczenie pokazuje, że organy podatkowe literalnie odczytują nowo wprowadzone regulacje. Z tego względu w przypadku planowanych lub zrealizowanych w przeszłości transakcji (zwłaszcza dotyczących aktywów trwałych o znacznej wartości) warto jeszcze w 2016 r. na nowo przeanalizować zapisy umowne i ewentualnie rozważyć wystąpienie z wnioskiem o indywidualną interpretację.

Źródło: <http://www.rp.pl/Podatek-dochodowy/308229994-Przedsiębiorca-zaplaci-gotowka-nie-wiecej-niz-15-tys-zl.html?#ap-5>